

גליון

נועים החיים

שיחות קודש וסיפורי צדיקים
מתוך דברי אלוקים חיים
שנשמעו מפי
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת פינחס תשפ"ד

שנה ח' גליון שנ"ט

תוכן הענינים

עמ' ג'

בעת רעוא דרעוין פרשת פינחס תשפ"א לפ"ק
כדי להתגבר על אש התאוות מוכרחים לאש התפלה
ואש השבת קודש שבלב וזה עיקר נסיון דורנו

עמ' י'

בשמחת שבע ברכות לרגל נישואי בת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
- יום ד' בהעלותך י"ג סיון תשפ"ד לפ"ק
עבודת איש ישראל למשוך את הנפש הבהמית אל השי"ת והמתנהג בביתו
כראוי הריהו כמקביל פני השכינה וצריך להתחדש תמיד כשעה ראשונה
ולזכור שהשי"ת הוא המחדש אותנו ואת כל העולם בכל רגע ורגע

עמ' י"ט

נועם שיח סוד

בסעודתא דדוד מלכא משיחא מוצש"ק פר' בלק שנת תש"פ לפ"ק

"נועם החיים"

יו"ל ע"י קהל חסידי זידיטשוב - ווערצקי
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ערש"ק פרשת פינחס תשפ"ד

כתובת: השלושה 30 בני ברק
טל: 053-412-3365

לכל עניני נועם החיים:
4156839@gmail.com
053-412-3365

נועם יראתך

בעת רעוא דרעוין פרשת פינחס תשפ"א לפ"ק

כדי להתגבר על אש התאוות מוכרחים לאש התפלה ואש השבת קודש שבלב וזה עיקר נסיון דורנו

וְעֹשְׂרִים אָלְף". ומה גם שבני ישראל שבאותו הדור זכו למשכן ולהשראת השכינה ומדי יום ביומו ראו את הנסים ונפלאות, וגם באותו יום עצמו אכלו מן ושתו באר וזכו לעמוד אש ועמוד ענן, ובכל עת ראו אלקות, אם כן איך יתכן שהיו להם אזעלכע שווערע ביטערע נסיונות, בשלמא בעקבתא דמשיחא בימינו אנו שאין רואים מאומה ויש הסתר פנים, ואמנם אם רוצים יכולים לראות את הנהגת ה', אולם מקופיא נראה כאילו יש הסתר פנים, ואפשר להבין מי שנכשל בחטא, אולם לא בתקופה כזאת כדור המדבר.

בלעם רצה להתגבר

כנגד משה רבינו נשיא הדור

אלא הענין בזה הוא, כי איתא בזוהר הק' בפרשת השבוע כי שני רשעים גדולים אלו בלק ובלעם היו רשעים גדולים מאד והיו להם כוחות שונים,

כתוב בתורה הק' בפרשת השבוע (פינחס כה, י-יב) "וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. פִּינְחָס בֶּן אֱלֵעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא כָלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי. לָכֵן אֹמַר הַנְּנִי נֹתָן לֹו אֶת בְּרִיתִי שָׁלֵם". וכבר דקדקו בספה"ק מה בא הכתוב להשמיענו באמרו "בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכְכֶם". עוד צריך להבין איך יתכן שבני ישראל, הייליגע יודישע קינדערלעך, יכשלו בחטא חמור כזה. ובכלל, לפי המבואר במסכת סנהדרין (קו, א), עבודה זרה זו של הפעור היא באופן שפל ובזוי מאד, ואין זה מתקבל על הדעת איך יתכן שבני ישראל, שמלבד היותם עם קדוש וטהור הרי הם עם אצילי ומכובד, באו לידי מעשים שפלים בזויים ופחותים כאלו. ולא מדובר כאן ביהודים בודדים שנכשלו, אלא באלפים ורבבות מִיִּשְׂרָאֵל, כמו שנאמר בסוף פרשת בלק (כמדבר כה, ט) "וַיְהִי הַיּוֹם הַמֵּתִים בַּמִּגְדָּה אַרְבָּעָה

הוא כדאיתא במסכת סנהדרין (סו ב) "למה נקרא שמן מכשפים, שמכחישין פמליא של מעלה" [וכמו שבקליפת ליצנות יכולים להכחיש מציאות, שהלץ יכול לומר על השמים שהם אינם שמים, והיום יש ניצוץ מקליפה זו, שהוא האינטערנעט, שבו מסוגלים לזלזל ולהתלוצץ באדם הגדול ביותר כאילו הוא אינו נחשב למאומה], ורצו הרשעים הללו לבא בכח הכישוף להכחיש את הקדושה, ורצו להכשיל דער גרויסער משה רבינו שאין לו שום שייכות עם עניני עולם הזה, כמו שדרשו במדרש (דברים רבא יא, ד) את הפסוק (דברים לג, א) "וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹקִים", "מֵהוּ 'אִישׁ הָאֱלֹקִים', אָמַר רַב אֲבִין מִחֻצֵּי וּלְמִטָּה 'אִישׁ', מִחֻצֵּי וּלְמַעְלָה 'הָאֱלֹקִים'".

בני ישראל לא היה בכוחם להתגבר על הקליפה

אולם כמובן שלא עלתה בידם להכשיל את משה רבינו, לגודל יראתו, אולם כשראה משה רבינו שהם נטפלים אליו להכשילו רפו ידיו, כמו שפירש רש"י בפרשת בלק (כה ו) שנתעלמה ממנו הלכה, וכבר דקדקו המפרשים איך נתעלמה ממנו הלכה, הלא כל התורה נמסרה לו, ועוד, הלא אמרו חז"ל (אבות פ"ג מ"ח) "כָּל הַשּׁוֹכֵחַ דְּבַר אֶחָד מִמִּשְׁנַתּוֹ, מַעְלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאִלּוֹ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ, שְׁנֵאמַר (דברים ד) 'רַק

שבלק היה קוסם, ובלעם היה מכשף, וקוסם ומכשף הם שני דברים נפרדים, שבלק היה א מורא'דיגער גרויסער קוסם, ואמנם קסמים הם דומים לכישוף, אולם הם יותר כישוף במעשים ועובדות, ואילו בלעם היה מכשף גדול בפיו ובעיניו, ועל כן רצה להכניס עין רעה בבני ישראל.

אכן כשראה בלעם שהשי"ת אינו מניח לו לקלל את ישראל, כי השי"ת אוהב את בני ישראל וחושק בהם, על כן נתן לבלק עצה להכשיל את בני ישראל בעניני קדושה ח"ו, כי ידע שאלקיהם של אלו שונא זימה זו, ולקח בלעם את החשובים ביותר מבין אומות העולם, היא כזבי בת צור נשיא מדין, והלביש אותה בכח כישוף הגדול ביותר, שבכח גדול זה יוכלו להילחם לא רק בבני ישראל, אלא עיקר כוונתם היתה להילחם במשה רבינו עצמו, ורצו להכשיל את רבן של כל הנביאים, דער הייליגער גרויסער משה רבינו, אשר "פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ וּמִרְאֵה וְלֹא בְּחִידָת וּתְמִנַת ה' יְבִיט" (במדבר יב, ח), וכדי להכשילו היו צריכים לקבץ כח רב של כישוף שלא היה מעולם ולא יהיה לעולם.

ואם תשאלו, הלא משה רבינו הוא גדול כל כך ואיך שייך להילחם בו, והתירוץ

בני ישראל לא היו להם כוחות אלו, וכיון שלא היה בכוחו של משה רבינו להכריע קליפה זו, ממילא נכשלו בה בני ישראל. כדאיתא בספה"ק תולדות יעקב יוסף לפרש הפסוק (תהלים יב, ב) "הושיעה ה' כִּי גָמַר חֲסִיד", שאם צדיק הדור אין בכחו להכריע את הקליפה, אזי "כִּי פִסּוּ אַמוּנִים מִבְּנֵי אֲדָם", שבני אדם פשוטים מאבדים את האמונה. וכיון שכן אין פלא שרבבות מבני ישראל נכשלו בחטא חמור זה.

ישועת ישראל מיד פעור

ע"י פינחס קנאה

והיינו, כי כדי להתגבר על קליפה כזאת לא די באש התורה, כי הן אמנם שהתורה נמשלה לאש, כדאיתא בגמרא (תענית ז, א) "למה נמשלו דברי תורה כאש שנאמר (ירמיה כג, כט) 'הֲלוֹא כֹה דִּבְרֵי פֶאֶשׁ נָאֵם ה'", אולם היא אש שבמוח, ואילו כדי להילחם בסיטרא אחרא זקוקים גם לאש שבלב, וכמו שמתפללים בהושענא רבה "הושענא למען מקנא קנאה גדולה באש הושענא", שהוא מוסב על פינחס, כי כלפי קליפה זו מוכרחים לאש שבלב, היינו אש של תפלה, אש של שבת קודש, רחמנא לבא בעי, בבחינת "ומל ה' אלקיך", "ומל" ראשי תיבות מוח לב.

הַשְּׁמֵר לָךְ וְשָׁמַר נִפְשְׁךָ מֵאֵד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ", ואם כן איך יתכן שמשה רבינו שכח הלכה זו שהבועל ארמית קנאין פוגעין בו. אלא ודאי אין הכוונה שמשה רבינו שכח זאת ח"ו, אלא הכוונה היא שכיון שראה שנעמדו כנגדו והעמידו את כזבי בת צור להילחם בו, ראש כלל ישראל, על כן נתעלמה ממנו הלכה, היינו שהרגיש שאין בכוחו להכריע קליפה זו, ואין הכוונה שהוא נכנע לקליפה זו ח"ו, אלא לא היה בכוחו להכריעה ולשברה. כך איתא בזוהר הק' בפרשתינו.

והנה דבר זה היה לו שייכות לכל ישראל, כי רש"י מפרש בפרשת חקת (כא, כא) "שמשה הוא ישראל וישראל הם משה, לומר לך שנשיא הדור הוא ככל הדור, כי הנשיא הוא הכל", והאור החיים הק' מביאו בפרשתנו. וכיון שנשיא הדור הוא ככל הדור, ועל כן כאשר נטלו הרשעים את כזבי בת טור ועיטרו אותה בכוחות כישוף גדולים ביותר כדי לפגום בקדושת משה רבינו ח"ו, ממילא התכוונו לפגום בכל כלל ישראל, כי משה הוא ישראל וישראל הם משה ונשיא הדור הוא ככל הדור. ועל כן הן אמנם שמשה רבינו היה כחו גדול ולא נכשל ח"ו מגודל מדרגתו אשר "פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ וּמְרָאָה וְלֹא בְחִידָתָהּ וּתְמַנְתָּהּ ה' יְבִיט", אולם

יצ"מ היתה דוקא על ידי משה רבינו שר האמונה

בזה יובן הענין שכשבא השי"ת להוציא את בני ישראל ממצרים, ואמר למשה רבינו (שמות ג, י) "וַיַּעַתָּה לְכֹה וְאֶשְׁלַחְךָ אֶל פְּרַעֲזָה וְהוֹצֵא אֶת עַמִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם", אמר משה רבינו (שם ד, יג) "וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי שְׁלַח נָא בְיַד תְּשַׁלַּח", ומפרש בתרגום יונתן "שְׁלַח פְּדוֹן שְׁלִיחוֹתְךָ בְּיַד פְּנִיחָס דְּחָמִי לְמִשְׁתַּלְּחָא בְּסוּף יוֹמָיָא", והיינו, שמשא רבינו אמר להשי"ת, שכשיתרחש מעשה זה עם פעור, הרי פינחס יציל את כלל ישראל ולא אני, אם כן שלח אותו איפוא להוציא את בני ישראל ממצרים. אמר לו השי"ת, יש צדק בדבריך, אולם עתה אין חסרונם של בני ישראל בעריות, שהרי בני ישראל במצרים היו גדורים בעריות, כדאיתא במדרש, רק חסרונם הוא בענין האמונה, שהם בגלות הדעת, כמבואר בספה"ק מאור עינים מזקני הק' מטשערנאביל, ולענין האמונה זקוקים למשה רבינו, שכך מצינו במשה רבינו שר האמונה "ויהי ידיו אמונה עד בוא השמש", כמו שמבאר הרה"ק רבי נחמן מברסלב באריכות, ומשה רבינו היה בבחינת "פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ וּמְרֹאֶה וְלֹא בְּחֵידָת וּתְמִנַת ה' יִבִּיט", והוא היה כללות הדעת ובהירות האמונה. ולכן הוזקקו בני ישראל דוקא למשה רבינו

וזה היה הענין שעמד בעוכרם של הדורות שקדמו להבעש"ט הק', כי גם באותם הדורות היו צדיקים נשגבים, אולם הם נלחמו רק באמצעות אש התורה, אולם לא היה די בזה כדי להילחם בקליפת הפראנקיסטן והמשכילים והציונים, שאף שעסקו בתורה"ק לא היו יכולים להכריע את קליפה זו, וכמו שמשא רבינו עם זה שידע את כל התורה כולה לא היה בידו להכריע את קליפה זו, כי באמצעות התורה ניתן רק להילחם כנגד קליפה זו, אבל לא ניתן להכריע אותה באופן שלא ישאר ממנה שום זכר.

ובא הבעש"ט הק' [שכאשר שאל את מלך המשיח אימתי קאתי מר, השיבו לכשיפוצו מעינותיך חוצה] והטביע בנו את אש התפלה ואש של שבת קודש. וכמו שהיה כאשר בא המלאך ורצה להכשיל את יעקב אבינו ויגע בכף ירכו, אמר לו יעקב אבינו, וכי משום שאתה אש רצונך להכשילני, הנה אני כל כולי אש, ונתן אצבעו בארץ והיתה אש תוססת, כי יעקב הוא בחינת אש, כמו שכתוב "והיה בית יעקב אש", אש של שבת קודש, אש של תפלה.

כדי להתגבר על התאוות זקוקים גם לאש התפלה והשבת

המורם מכל האמור, כי בדורות הקודמים היו צריכים להילחם בענין האמונה, ולהתגבר על כל הכתות שבאו עם אידיאולוגיות שונות, אולם בימינו אלה אין שום אידיאולוגיה וכל הכתות נמוגו ואינם, אלא עלינו להילחם בעבודה זרה בבחינת פעור, באש התאוה השולטת ברחוב. וכדי להילחם בה לא די באש התורה, אלא זקוקים לאש של שבת קודש, אש של קדושה, דער הייליגער פון די תפלה, וזקוקים לפינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, למקנא קנאה גדולה באש, שאיש ישראל ההולך ברחוב עליו לשמור עיניו באש קודש ולא לבוש מאנשים שאינם רוצים לשמוע משמירת העינים.

ולא די לעורר ולהתעורר רק בענין האמונה, אלא צריך לעורר ולהתעורר גם בענין הקדושה, כי דבר זה הוא המעכב את ביאת המשיח, ולדעת שהדרך להילחם בזה הוא בבחינת "מקנא קנאה גדולה באש", להתפלל מיט א פייער, להתלהב בקדושת שבת קודש מיט א פייער מיט א ברען מיט א קאך, וכמו שאמר מלך המשיח "לכשיפוצו מעינותיך חוצה", רק תורת הבעש"ט הק' הוא אשר תושיע אותינו ותצילנו. האש שבלב היא המתגברת

שהוא יוציא את בחינת הדעת ממ"ט שערי טומאה, ועל כן אמר לו השי"ת אם אין אתה גואלם אין אחר גואלם.

ישועת ישראל מן הפעור על ידי משה רבינו ופינחס קנאה

מה שאין כן במעשה של פעור לא היה ביד משה רבינו להכריע את הקליפה, ונתעלמה ממנו הלכה, ואילו פינחס "ראה מעשה ונזכר הלכה", "הושענא למען מקנא קנאה גדולה באש", דער הייליגער פינחס, דער גרויסער קנאי, דער פייער, הוא לא נבהל ולא התפעל מאף אחד, וקינא קנאה גדולה באש ללא שום חשבונות, ורק הוא היה בידו להכריע קליפה זו. ברם, לא היה די בזה שהוא יכריע את הקליפה, כי עדיין צריך להציל את כלל ישראל, על כן הלך למשה רבינו ואמר לו, הלא אתה הוא כללות הדעת, וכדאיתא ברש"י בפרשת חקת שמשה הוא ישראל וישראל הם משה, על כן מוכרח עתה לייפות כוחי לעשות מעשה, על כן "אמר ליה קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא", אתה שלוחי לעשות את הדבר, וכיון שאתה שלוחי תוכל להציל את כלל ישראל. וכיון שכן "וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס וַיִּפְלֵל וַתַּעֲצֹר הַמַּגֵּפָה".

להכריע את הקליפה בקנאותו, אולם כלל ישראל לא היו מכריעים את הקליפה, וכדי שיהיה "ויעמו פינחס ויפלל ותעצר המגיפה" הוצרך לקנא את קנאת ה' בתוכם, ועל כן למשה רבינו ואמר לו, הלא אתה נשיא הדור, על כן עשה אותי שליח להציל את כלל ישראל. ודוקא לפי שהוא לא פעל רק לעצמו אלא למען כל כלל ישראל, קיבל שכרו לכפר על בני ישראל בכל הדורות, והוא בא לכל ברית מילה, והוא יהיה המלאך שיגאל את כלל ישראל, כמו שכתוב "הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא ה' הגדול והנורא והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם". וזהו בכח האש של שבת קודש ואש של תפלה. ובזה מובן גם כן מדוע נאמרה פרשת המועדים בפרשת פינחס, לרמז שלא די באש התורה לחוד, וכמו שאנו מוצאים שפרשת המועדים פותחת בקריאת ראש חודש ובקריאת יום השבת, כי זקוקים גם לאש של שבת קודש ואש של המועדים.

ביהמ"ק השלישי בזכות ג' אשים

יעזור השי"ת שנזכה להתחזק בחוט המשולש של ג' אשים הללו, אש התורה ואש התפלה ואש השבת, וחוט המשולש במהרה לא ינתק, ובג' אשים

כנגד הטומאה הגדולה, כי אין בכח הטומאה להילחם כנגד הנקודה הפנימית של איש ישראל. ומטעם זה מניחים תפלין על היד תחילה שהיא כנגד הלב, ורק אחר כך על הראש הוא כנגד המוח, כי בכח "וקשרתם לאות על ידיך" אוסרים את הקליפות שלא יוכלו לעלות אל הראש, ואחר כך "והיו לטוטפות בין עיניך", כמבואר בזהר הק'.

זהו קוטב פרשת השבוע, כי ודאי מוכרחים לאש התורה, כי בלא זה אין מאומה, אולם כדי לזכות לאש התורה זקוקים ליסוד שהוא "דרך ארץ קדמה לתורה", "דרך ארץ" בגימטריא תפלה, והיינו שתפלה היא היסוד, כמו שאמרו חז"ל לאוקמי גירסא סייעתא דשמיא, כמו כן היסוד הוא שבת קודש, קאכן מיט שבת, קאכן מיט די זמירות פון שבת, קאכן מיט שבת קודש, קאכן מיט דער הייליגער אור פון תפלה, פון אמן יהא שמייה רבה, אלעס זאל זיין מיט א קאך מיט א פייער.

פינחס נטל שכרו כי מסר נפשו למען כלל ישראל

לפי זה יתיישב מה שדקדקנו בלשון הכתוב "בקנאו את קנאתי בתוכם", כי דער הייליגער פינחס לא פעל רק לעצמו, שהרי לעצמו היה יכול

הללו נבנה את בית המקדש השלישי, שאז יהיה שלמות ג' אשים הללו, בבחינת "ויהיו לי סגולה", סגולה מלשון סגול. שבית המקדש הראשון היה אש של תורה, ובית המקדש השני היה אש של תפלה, ואילו בית המקדש השלישי יהיה אש של שבת קודש, "הרחמן הוא ינחילנו ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים", וכפי שאנו מתכוננים עתה בגלות אין די הייליגע שבתים, כך נזכה לחוש די געוואלדיגע גרויסע שבת. כדאיתא בספה"ק תפארת עוזיאל לתלמיד המגיד הק' ממעזריטש, שטעם הדבר שצריך לקום לכבוד יהודי בא בימים, כי זקנו וגופו זכו לשמור שבתות רבות, כי יהודי בן שמונים שנה זכה לשמור אלפי שבתות. וכפי השקעת אדם באיכות של שמירת שבת, בערב שבת וביום שבת ובמוצאי

שבת ומלוה מלכה, כך יזכה לחוש זליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים.

יעזור השי"ת שנזכה צו א געהויבענעם הייליגן פריילעכן לעכטיגן שבת, שיהיה שבת דכולא שתא, לעבן מיט שבת קודש, מיט אש התורה, אש התפלה ואש השבת, ונזכה לבית המקדש השלישי שירד למטה בנוי ומשוכלל. ונשתוקק לגאולה, ונדרוש את הגאולה, הבה כולנו נבקש עתה כולנו יחדיו מהקב"ה "שיבנה בית המקדש במהרה בימינו, ותן חלקנו בתורתך", ויהיה לנו א רייכע געבענטשטע לעכטיגע וואך, א סייעתא דשמי'דיגע וואך, א פריילעכע וואך, ונזכה לצאת לקראת משיח צדקנו באנפין נהורין ברעוא ובחדותא דכולא בב"א.

בשמחת שבע ברכות לרגל נישואי בת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - יום ד' בהעלותך י"ג סיון תשפ"ד לפ"ק

עבודת איש ישראל למשוך את הנפש הבהמית אל השי"ת והמתנהג בביתו כראוי הריהו כמקביל פני השכינה וצריך להתחדש תמיד כשעה ראשונה ולזכור שהשי"ת הוא המחדש אותנו ואת כל העולם בכל רגע ורגע

האדם לא נברא אלא לשבר את הטבע

מובא מהרה"ק מקאצק כי קל יותר ללמוד את כל הש"ס מאשר לשבר מדה אחת. ואין דבר מתוק יותר מלשבר את המדות, ולתכלית זו ירדנו לעולם הזה, כי כן כתבו גם הרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע (בצעטיל קטן) וגם הגר"א מוילנא זי"ע, שהאדם לא נברא אל לשבר את הטבע. ושבירת הטבע אין הכוונה לטבול במקוה אר"י הק' או לשבר קרח ולטבול בו, ואף אין הכוונה ללמוד את כתבי האר"י במשך כל הלילה או להתענות תעניות, אלא שבירת הטבע נקרא כל דבר קטן שאדם עושה כנגד טבעו, אם זה בשמירת העינים, אם זה בענין מדות טובות, אם זה בענין עין טובה, אם זה בענין קבלת כל אדם בסבר פנים יפות, להאיר פנים לאדם גם כשכבר עייפים ותשושים, שמייכלען און אויפנעמען און געבן ווארעמקייט פאר א יוד, כל זה נכלל

בכלל מדות טובות. ודבר זה אהוב מאד אצל השי"ת, כמו שאמרו חז"ל "גדול המלבין שינים לחברו יותר ממשקהו חלב", וזהו נרמז גם במשנה "שלשה כתרים הם וכו' ושם טוב על גביהן", "שם" ראשי תיבות "מלבין שינים", שמי שהוא מלבין שינים ומסור בלבו לחברו זהו הדבר הגדול ביותר בעולם, וזהו אהוב מאד אצל השי"ת כי גם השי"ת מתנהג כך כלפינו.

הודאה לה' על דברים טבעיים

"אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהלננו", זהו זמן שעלינו להודות להשי"ת, וענין גדול הוא להודות להשי"ת בתוך רבים. איתא בגמרא (ברכות ז, ב) "ואמר רבי יהודה משום רבי שמעון בן יוחי, מיום שברא הקב"ה את עולמו לא היה אדם שהודה להקב"ה, עד שבאתה לאה והודתו, שנאמר (בראשית כט, לה) 'הפעם אודה את ה'', וידועה הקושיא וכי עד לאה לא היה מי שהודה לה', הלא אדם

מחילת עוונות בשבעת ימי המשתה

בהקדם האמור נבוא לכאר בענין שמחת חתן וכלה. הנה יושבים אנו כאן בשמחת חתן וכלה, כמה עלינו להודות להחתן הדומה למלך, כי על ידו זכינו כולנו למתנה הנוראה של מחילת עוונות, שהרי השי"ת מוחל להחתן על כל העוונות, ולא רק להחתן מוחל השי"ת את עוונותיו, כמו שמביא זקני הק' בדגל מחנה אפרים שהשי"ת גם לכל הנלווים אל החתן, והיינו שהשי"ת מוחל לכל המסובים כאן בשמחת השבע ברכות, כמו שמחדש הגה"ק מבאטשאטש, שמחילת העוונות הוא לא רק ביום החתונה, אלא גם בכל יום משבעת ימי המשתה מוחל השי"ת להחתן והכלה ולכל הנלווים אליו.

שורש הנפש הבהמית שלנו הוא מן המלאכים

השי"ת נתן לנו את המתנה הגדולה ושילב את הנשמה הקדושה שהיא חלק אלקי ממעל יחד עם הגוף, ואף על פי שלכאורה הרי הגוף הוא כמו בהמה, וכדאיתא בגמרא חגיגה שבשלשה דברים דומה האדם לבהמה, מכל מקום איתא שהגוף של איש ישראל בא כביכול מפסולתן של מלאכי השרת, והרה"ק בעל התניא מבאר באריכות

הראשון הודה לה' בערב שבת ואמר "טוב להודות לה'", שהודה להקב"ה על יום השבת, בא שבת בא מנוחה. כמו כן נח הודה להשי"ת, והאבות הקדושים הודו להשי"ת, אם כן מהי הכוונה ש"לא היה אדם שהודה להקב"ה, עד שבאתה לאה והודתו".

אלא כוונת הגמרא היא, שלא הודתה להשי"ת על דברים טבעיים, מה שאין כן עד לאה לא היה אדם שהודה להקב"ה על דברים טבעיים, רק דברים שמחוץ לטבע, דברים היוצאים מן הכלל, וזה אינו חידוש ורבותא שמודים להשי"ת על דברים שמעל לדרך הטבע, אלא החידוש הוא להודות להשי"ת על כך שהאדם קם בבוקר ויש ביכלתו לאכול ולשתות, וכמו שכתב החיד"א כי "עשיר" ראשי תיבות עינים שיניים ידיים רגלים, שזהו העושר הגדול ביותר שבעולם שזוכים לעינים בריאות. ועל כן מודה אני להשי"ת עתה בזמן שמחתנו על חיינו המסורים בידיך ועל נשמותינו הפקודות לך, ועל ניסוך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת, ערב ובוקר וצהרים, ואני מבקש מהשי"ת הטוב כי לא כלו רחמך והמרחם כי לא תמו חסדיך, כי מעולם קוינו לך, כי אנו הולכים אתך בכל רגע ורגע ואיננו מרפים ממך, אנו מקושרים אליך ואתה מקושר אלינו.

וכדרך שמקרבים רחוקים אל השי"ת, שהדרך לקרב אותם הוא רק באמצעות שבת קודש, שכאשר הם שומעים את הזמירות והניגונים הקדושים, כגון "קה רבון עלם ועלמיא", "קה אכסוף נועם שבת" וכדומה, הרי הם מתרגשים ומזילים דמעות מעיניהם ומתחילים מעט את השקפת עולמם. ולכאורה מה אירע, הלא הם כמו בהמות, אלא הסיבה היא כי באמת איננו בהמות, והנפש נקראת נפש בהמית משום שיש בה תכונות של נפש בהמית, אולם השורש של הנפש הבהמית הוא מן המלאכים, כי היינו פעם מלאכים, ומלאך זה נהיה כבהמה. וזאת היא עבודתינו כאן בעולם הזה, ולמטרה זו שלח אותנו השי"ת לכאן עם חלק אלקי ממעל, שהחלק אלקי ממעל הוא קדוש ונורא עד מאד עד שאין לנו כל השגה בשגב גודל קדושתו, אולם תכלית העבודה היא שהחלק אלקי ממעל הוא כמו שדכן לסייע לנו לזכך ולהאיר את הנפש הבהמית.

אדם המתנהג בביתו ע"פ שו"ע הוא כמקבל פני השכינה

ולתכלית זו ברא השי"ת את העולם וצוה לנו את מצות פריה ורביה, לבנות א הייליגער לעכטיגער יודישער שטוב, כי נתאוה הקב"ה להיות לו דירה

בספה"ק תורה אור שזהו הענין שאנו אומרים כל יום בברכת "יוצר אור" את עבודת המלאכים, כי השורש של הנפש הבהמית שלנו הוא מן המלאכים.

ובכל יום כשאומרים פסוקי דזמרה מדברים מן הנפש הבהמית, כגון "אֶהְלֵלָה ה' בְּחַיֵּי אֲזַמְרָה לְאֱלֹקֵי בְּעוֹדֵי", "נוֹתַן לְבָהֶמָה לְחֶמָה לְבָנֵי עֶרֶב אֲשֶׁר יִקְרְאוּ", כל אלו הפסוקים מדברים כלפי הנפש הבהמית ולא כלפי הנשמה, כי הנשמה קדושה מאד ואינה זקוקה לדברי מוסר, הנשמה קדושה מצד עצמה גם בלא עבודתינו, אלא אנו מדברים כלפי הנפש הבהמית ומוכיחים אותה אל תתנהגי כמו בהמה כי אינך בהמה, אלא עם כל חסרונותיך ועם כל מגרעותיך ועם כל תאוותיך ועם כל מדותיך הרעות, הרי השורש שלך היא מן המלאכים, אלא שכאשר הנפש הבהמית משתלשלת לעולם הזה ונכנסת לתוך הגוף שבמעיי אמו היא נעשית לנפש הבהמית ולגוף הגשמי.

עבודתינו בעוה"ז למשוך את הנפש הבהמית אל השי"ת

ורק צריך להזכיר לו להגוף שיש בו דעת ומוחין ולב, וצריך לדבר אליו ולמשוך אותו אל השי"ת, על דרך הכתוב "משכני אחריו נרוצה", הבה נסביר לך איך נראה שבת קודש.

נעצר לרגע, סידר את פיאותיו, את כובעו ואת משקפיו, ושאל את האברך שליווהו האם אני נראה בסדר, ורק אחר כך נקש בדלת ביתו ונכנס הביתה. תמה אותו אברך בפני רבי שלמה זלמן, הלא הרב כבר זקן בא בימים ודר עם זוגתו עשרות שנים וכבר אינו צריך למצוא חן בעיניה, ואם כן מדוע הוצרך לסדר את מראה בטרם יכנס לביתו. לא הבין רבי שלמה זלמן מדוע הוא תמה ואמר, הלא אני הולך עתה לקבל פני השכינה, כי זוגתי היא בבחינת השכינה הקדושה, וכיון שאני הולך לקבל פני השכינה עלי להיכנס בלבוש מסודר.

על פי מעשה זה יובן מדוע לא הוצרך רבי שלמה זלמן לבקש מחילה, כי הוא התנהג על פי שלחן ערוך, והוא מעולם לא פגע בזוגתו, רבי שלמה זלמן היו לו מדות מוזהבות שהרי האדם לא נברא אלא לשבר את הטבע.

ההתחלה צריכה להיות כראוי

כי הכל נגרר אחריה

זהו איפוא הענין שנתן השי"ת מתנה זו של מחילת העוונות לחתן וכלה ביום חופתם, כדי שיהיה בידם להתחיל את ימי חייהם בהתחלה חדשה ושלמות חדשה, כי כל חטא ועון מבדיל בין האדם להשי"ת, כמו שכתוב "עוונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם",

בתחתונים, כמו שכתוב "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", ואיתא (באלשיך הק') "בתוכו' לא נאמר אלא 'בתוכם', בתוך כל אחד ואחד". והאורות שהאירו וזרחו אין דער גרויסער בית המקדש דער שיינער בית המקדש, היו רק מכח הבתים הפרטיים של בני ישראל, שכל בית פרטי של איש ישראל המתנהג על פי שלחן ערוך, הריהו מביא אור והתגלות השכינה, והוא ממש קבלת פני השכינה.

מסופר על הגאון האדיר רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל, כי בהלוויית זוגתו הרבנית ע"ה לא ביקש ממנה מחילה כנהוג, ניגש אליו בנו הגאון רבי שמואל זצוק"ל והזכיר לו, אבא, עדיין לא ביקשת מחילה מהאמא. השיב לו רבי שלמה זלמן 'איך דארף ניט בעטן קיין מחילה, איך האב מיר געפיהרט על פי שלחן ערוך, איך האב ניט וואס צו בעטן'.

וכדי להבין היטב את תשובתו אקדים מעשה נוסף שהיה עם רבי שלמה זלמן, סיפר לי אברך, שהוא הלך לשאול את פי רבי שלמה זלמן שאלה מסובכת מאד, אמר לו רבי שלמה זלמן הנה אני צועד אתה לביתי, בוא עמי ובדרך אשיב לך על שאלתך. צעד רבי שלמה זלמן עמו לביתו, כשהגיע לביתו

אחר כך לעבוד את השי"ת בשלימות, כי הכל תלוי בהתחלה.

מחילת עוונות לכל המסובים לכבוד האבות הק'

זהו הענין במחילת עוונות להחתן והכלה, שהשי"ת עוזר ומוחל את כל העוונות, והחתן והכלה מתחילים הכל מחדש. וכמו כן מוחל השי"ת גם לכל הנלווים אליהם, וכל כך למה, כי האבות הקדושים נמצאים עמנו בכל שבעת ימי המשתה, ודוקא משום כך יש ביכולתם לירד אלינו, כי מחל השי"ת להחתן והכלה את כל עוונותיהם, ועל כן מתרצים הם לירד להשתתף בשמחה. דא עקא שהנלווים מלאים חטאים, הרי איתא בספה"ק אגרא דפרקא כי פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן אינו מתרצה לבוא לברית מילה כל עוד שאין מוחלים לכל אחד שמשותף בשמחת הברית, והוא אינו מסתפק בזה שמוחלים לבעל הברית אלא הוא דורש שימחלו לכל המשתתפים. בזה מפרש האגרא דפרקא את הפסוק "תחת אשר קינא לאלקיו", פירוש, מאחר שפינחס הוא קנאי ואינו רוצה לבוא אל אנשים המלאים חטאים, על כן "ויכפר על בני ישראל", שמוחלים לכל הנלווים אל בעל הברית. ומטעם זה מי שמשותף לברית מילה זוכה למחילת עוונות

ועל כן השי"ת ברוב רחמנותו מוחל להחתן והכלה על כל עוונותיהם, והם מתחילים דף חדש, ויש להם נשמות חדשות וגופים חדשים, הכל חדש לגמרי.

וכדאי הדבר בכל פעם שמתחילים דבר שבקדושה, לקדש את ההתחלה, כמו שכתוב "קדש לי כל בכור". וכן איתא מצדיקים, שכאשר קמים בבוקר צריך להשתדל שהמחשבה הראשונה והדיבור הראשון והמעשה הראשון יהיו קודש לה', והכל הולך אחר ההתחלה. וכן מסופר שהרה"ק מבעלזא זי"ע נזדמן פעם יחד עם הגאון מטשעבין זי"ע בשמחת בר מצוה, וכנהוג כיבדו את חתן הבר מצוה לברך על הכוס, וכשמזג הרב מטשעבין את הכוס לברכת המזון מזג רק את רוב הכוס, כי די בזה על פי הלכה. הורה לו הרה"ק מבעלזא שימלא את הכוס עד גדותיו, תמה הרב מטשעבין הלא על פי הלכה די ברוב הכוס, ומדוע צריך בחור צעיר כל כך לשתות כוס שלם, נענה הרה"ק מבעלזא זי"ע, כי הלא עתה נכנס הבחור בר מצוה לעבודת ה' ומקבל על עצמו עול תורה ועול מצוות, וההתחלה צריכה להיות בשלימות, וכאשר ההתחלה תהיה בשלימות, והכוס יהיה מלא עד גדותיו למהדרין מן המהדרין, אזי ימשיך גם

והוא ידע את מהות "בהעלותך את הנרות".

החיד"א מפרש בפרשת השבוע, כי האדם יש בו רמ"ח אברים, והאשה יש בה רנ"ב אברים, וכיחד הם ב' פעמים "נר", ובזה מפרש החיד"א את הכתוב "בהעלותך את הנרות", ופירש רש"י "מגיד שבחו של אהרן שלא שינה", ולכאורה צריך להבין מדוע רק בהדלקת הנרות מגלה לנו את התורה שלא שינה, וכי בעבודת הקרבנות כן שינה אהרן, הלא איתא בגמרא כי כהנים זריזין הן, והם זריזין בכל המצוות. אם כן מדוע דוקא בהדלקת הנרות מגיד הכתוב שבחו של אהרן שלא שינה. אלא התירוץ הוא כי הדלקת הנרות מרמז על נישואי איש ואשה, שהם ביחד "נר נר", וזהו "מגיד שבחו של אהרן שלא שינה", שהחתן והכלה מתחילים עתה את ימי חייהם מיט א לעכטיגקייט מיט א לעבעדיגקייט, על כן צריכים הם לזכות שהתלהבות זו, דעי ברען דעי קאך, די געוואלדיגע התלהבות דקדושה זאל ווייטער ברענען און קאכן און קאכן קאכן אזויווי כשעה ראשונה, וודאי באמת יזכו לכך, ואף ימשיכו לכולנו, לכל הנלווים אליהם, שנזכה כולנו לכך.

בשלימות כמו חתן וכלה. וכמו כן כאן מוחלים לכולנו לכבוד החתן, כדאי שהאבות הקדושים יוכלו להיות עמנו ולא תהיה להם עגמת נפש מחמת הבהמיות שעל ידי עוונותינו.

ההתחדשות צריכה להיות תמיד כשעה ראשונה

ענין זה מוצאים אנו בפרשת השבוע, כי איתא בזוהר הקדוש בפרשת השבוע (בהעלותך קמח, ב) "'דְּבַר אֶל אֶהֱרֹן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּהֵעָלוֹתְךָ אֶת הַנְּרוֹת' וְגו', רַבִּי יְהוֹדָה פָּתַח (תהלים יט) 'וְהוּא פָּתַח יוֹצֵא מִחוּפְתּוֹ' וְגו'". ולכאורה יש לדקדק בפסוק זה מהי הכוונה "והוא כחתן יוצא מחופתו" בלשון הוה. אלא הכוונה היא, כי רש"י מפרש בפרשת השבוע "מגיד שבחו של אהרן שלא שינה", ומפרש הרה"ק מקאצק בשם הרה"ק רבי בונם מפארשיסחא מהו החידוש בזה, כי אהרן הכהן הדליק במשך ארבעים שנה את נרות המנורה, ושמא יעלה על דעתך שבשנת הארבעים הדליק את המנורה בכבודות ובעצלותים ובקול ענות חלושה, על זה מחדש רש"י "מגיד שבחו של אהרן שלא שינה", שגם בפעם האחרונה שהדליק אהרן הכהן את הנרות היה כשעה ראשונה, מיט א ברען מיט א קאך מיט א התלהבות, כי הוא ידע עד היכן הדברים מגיעים,

אין צריך הכנה גדולה כדי להפך לבריה חדשה

ושמא יעלה על דעתכם שצריכים הכנות גדולות כדי לזכות להיות בריה חדשה, הנה אין זה כך, כמו שידוע שכאשר השתדך זקני הק' רבי יהושע מבעלזא זי"ע עם זקני הק' בעל דברי חיים מצאנז זי"ע (שהרה"ק רבי ישע'ילע מטשעכו"ב הי"ד בא בברית האירוסין עם בת הרה"ק רבי יחיאל מקרילעוויץ חתן הרה"ק מבעלזא), וכיון שהרה"ק מצאנז היה זקן מן הרה"ק מבעלזא קיימו את השידוך אצל אבי החתן הרה"ק מצאנז. לרגל השמחה שבת הרה"ק מבעלזא את שבתו בצל מחותנו הרה"ק מצאנז, בערב שבת שלח הרה"ק מצאנז את משמשו להודיע להרה"ק מבעלזא שהוא רוצה לבוא לבקרו עתה, כיון שהיה זה שעות ספורות לפני שבת אמר הרה"ק מבעלזא כי היות שמחמת קוצר הזמן מוטב שיבוא הרה"ק מצאנז ביום ראשון שלאחר השבת. שלח הרה"ק מצאנז לומר להרה"ק מבעלזא שברצונו לבוא עתה ויעשה זאת בזריזות ובזמן קצר.

כשהגיע הרה"ק מצאנז לאכסניית הרה"ק מבעלזא, התיישב והחל לעשן את הלילקע ציבעך, ונוכח הרה"ק מבעלזא שלא יהיה הביקור קצר כל כך וודאי יתמשך לשעה או שתיים,

והחל להראות סימני קוצר רוח מחמת רצונו להתכונן כראוי לקראת שבת. כשראה זאת הרה"ק מצאנז, נענה ואמר, מחותן קרוין, אספר לכם מעשה. מעשה ביהודי שהיה בור ועם הארץ ולא ידע מאומה, עד שלא ידע אפילו אימתי הוא זמן ביעור חמץ ואימתי הוא ליל פסח, היה לו רב שאצלו היה מוכר חמץ, והוא היה רושם לו על נייר, למשל, שבלייל שלישי הוא זמן בדיקת חמץ, ובליל רביעי הוא פסח. שנה אחת אירע שפרח הנייר מידי, והיה אובד עצות ולא ידע אימתי הוא בדיקת חמץ ואימתי הוא ליל פסח. פנה העם הארץ לזוגתו ואמר לה, איני יודע אם היום הוא זמן ביעור חמץ או שמא היום הוא כבר ליל פסח, וכיון שכן העמידי שתי קדירות על האש, קדירה אחת עם ווערעניקע'ס (הכשרים לפסח) וקדירה אחת עם קניידלעך מחמץ. ואני אקום ואשוב אל הרב ואשאל אותו אם היום ליל ביעור חמץ או ליל פסח, ונראה מה תהיה תשובתו, אם יאמר שהיום עדיין ליל ביעור חמץ נאכל את הקניידלעך, ואילו אם היום הוא כבר ליל הסדר, אזי 'אראפ מיט די קניידלעך, ארויף מיט די ווערעניקעס, אין ס'איז שוין פסח'.

הפטיר הרה"ק מצאנז ואמר להרה"ק מבעלזא, מחותן קרוין, וואס מיינט עטס איז שבת, אראפ מיט'ן קאלפיק,

התחדשות, אולם אצל השי"ת חדשים לבקרים רבה אמונתך, והשי"ת "מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית". ועל כן מבקשים אנו "על כן ה' אלקינו בשכבנו ובקומנו נשיח בחקיך", ולא רק זאת אלא "ונשמח בדברי תורתך" בהתחדשות, וכל כך למה, כי "ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים", פירוש, שאיש ישראל מרגיש איך שהשי"ת מלווה אותו, והוא מרגיש איך שהשי"ת הוא הלב המחיה אותו.

צריך לזכור כי ה' הוא המחיה את כל העולם בכל רגע

משל למה הדבר דומה, לילד קטן הרואה מכוננית מפוארת נוסעת בדרך, והוא מתפעל מיופיה של המכוננית ומפארה החיצוני, אולם הוא אינו מבין שבתוך המכוננית יש מנוע חזק, שהוא המניע את המכוננית, ובלעדי המנוע לא היתה המכוננית זזה כלל. והנמשל מובן מאליו, שאנו רואים בעולם דברים נאים ומפוארים מלא צבעים וגוונים, ואנו מתפעלים ממה שאנו רואים לנגד עינינו. אולם הבה לא נהיה כאותו ילד קטן שאינו מבין כי יש מי שמחיה את העולם, השי"ת הוא הלב והמנוע המחיה את כולנו ואת כל העולם.

השי"ת מחדש בטובו בכל יום תמיד, הוא מפיח בנו בכל רגע רוח חדשה,

ארויף מיטן שטריימל, און ס'איז שוין שבת.

ה' משפיע עלינו בכל שעה חסד ואהבה בהתחדשות

כמו כן לעניננו, שאיש ישראל צריך לדעת להתחדש בכל עת, חדשים לבקרים רבה אמונתך, כמו שמסופר כי פעם אחת באו יהודים מתחדשים 'ניאולוגיים' אל החתם סופר זי"ע ואמרו לו, כי לא טוב הדבר שמתפללים שלש פעמים ביום, שחרית מנה וערבית, כי הרגל נעשה טבע, ולכן אין מתפללים מיט א ברען מיט א קאך, הבה נתקן שיתפללו שחרית רק פעם אחת בשנה, מנחה רק פעם אחת בשנה, ערבית רק פעם אחת בשנה, ואזי תראו באיזו התלהבות תהיה התפלה. נענה החתם סופר ואמר להם, ולא ולא, אין לכם כל השגה, כי בלבות בני ישראל בוערת אהבה אל השי"ת, וכמים פנים אל פנים השי"ת אוהב אותנו, ואנו מרגישים את אהבת ה', וכיון שאנו מרגישים את אהבת ה', על כן כל שעה היא כשעה חדשה.

בזה פירש הגה"ק החתם סופר מה שאומרים "אהבת עולם אהבתנו ה' אלקינו", שהשי"ת אוהב אותנו אהבת עולם בתמידות, חדשים לבקרים רבה אמונתך, כי רק אצל האדם אין

יהודי יש בו קדושה גדולה יותר מבית המקדש, ובית יהודי הוא אינן שטיק קדשי קדשים, יעזור השי"ת שהחתן והכלה יבנו א הייליגער לעכטיגער יודישער שטוב, ויזכו להשראת השכינה וסייעתא דשמיא, ותורה וגדולה ועשירות במקום אחד, וישפיעו לכל הנלווים אליהם, לכל המסובים כאן, עשירות גדולה בגשמיות כפשוטה ממש, ועשירות ברוחניות כפשוטה ממש. ועשירות כוללת גם סיפוק ואושר גם כן.

יעזור השי"ת שכולם יושעו בכל הישועות וכל הרפואות וכל ההצלחות טובות, שובו לכם לאהליכם ובראשיכם אלקיכם יהללו שמו במחול, וכולם יחדיו ישובו לביתם עם ישועות גדולות והצלחות טובות ושמחות טובות, ונזכה שזיווג זה יקרב את את הזיווג הגדול של יחוד קוב"ה ושכינתיה, וכבר נזכה לראות בשמחתן של ישראל, בשמחת השכינה, בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

על כל נשימה ונשימה תהלל קה. וכי מי שאינו זוכר את הקאראנא, שאנשים התאמצו והתייגעו לנשום עוד נשימה ועוד נשימה, וברוך ה' אנו יש בכוחנו לנשום, ומי הוא הנותן בנו כח לנשום, הלא זה השי"ת. על כן יש להיזהר שלא להתפעל מחיצוניותם של הבלי העולם הזה, אלא להסתכל רק על פנימיותם, "כי הם חיינו ואורך ימינו... ואהבתך" וכו', בכל רגע ורגע מחדש אותנו השי"ת בהתחדשות, ובכל עת הוא מחיה את כליותינו ואת ריאותינו.

על כל פנים צריך לחיות מתוך התבוננות במוח, ומתוך התחדשות, ולזכור כי חדשים לבקרים רבה אמונתך, חסדי ה' אזכיר. וזאת היא ההוראה להחתן והכלה עתה כשהם בונים את ביתם החדש, שלא להתפעל מחיצוניות העולם הזה, רק לחיות מתוך התבוננות בפנימיות, ולזכות להשראת השכינה, כמו שכתוב "ועשו לי מקדש", "ועשו לי" מרמז על "הרי את מקודשת לי", שעל ידי זה זוכים ל"ושכנתי בתוכם", בתוך כל אחד ואחד. וכמו שאמר הרה"ק מבארדיטשוב שכל בית

נועם שיח סוד

בסעודתא דדוד מלכא משיחא מוצש"ק פר' בלק שנת תש"פ לפ"ק

בשבוע הבעל"ט יחולו זייער גרויסע הייליגע יאהרצייטן, קודם כל יחול בשבוע זה יו"ד של הייליגר גרויסן רבי'ן, דער רבי פון גאנץ כלל ישראל, הייליגער אור החיים הקדוש, **מין הגאון הקדוש רבינו רבי חיים בן רבינו רבי משה בן עטר**.

כל העולם כולו קראו אחריו מקודש מקודש מקודש, וכינוהו 'אור החיים הקדוש', כפי שידוע שיש שלשה צדיקים מדור ה'אחרונים' שזכו לכינוי 'הקדוש', האלשיך הקדוש, האור החיים הקדוש והשל"ה הקדוש.

צדיקי בית טשערנאביל הפליגו במעלת לימוד אור החיים הק', עד שאמרו שהוא כמעט כמו לימוד זה"ק, והוא מטהר את הנפש והרוח והנשמה כדוגמת הזה"ק.

בשבוע זה יחול גם יו"ד של חו"ז הרה"ק מקרעטשניף זי"ע, **רבינו רבי דוד משה בן רבינו רבי אליעזר זאב מקרעטשניף**, הוא היה א גרויסער פועל ישועות ואיש קדוש.

היום בערב חל יו"ד של הרה"ק **רבי מרדכי מקרעמניץ** בן הרה"ק הרבי ר' מיכל זלאטשובער. כמו כן יחול השבוע יו"ד של הרה"ק **רבי אלעזר מריישא**, והגה"ק **רבי משה דוד אשכנזי מטאלטשווא**, והגה"ק **רבי אריה לייבוש מטארניגראד** אביו של הגה"ק מצאנז, והרה"ק **רבי יעקב אריה מראדזימין** שהוא היה 'משפיע' גדול של פרנסה.

בשבת, כי חשש להתאכסן בבית יהודי עני שמא יחמוד את כספו. הוא ניגש אל הגביר ושאלו אם יוכל להתאכסן אצלו, הגביר השיב לחיוב ואמר שיוכל להתאכסן אצלו בכבוד גדול. הוסיף היהודי לומר בלחשישה, כי יש עמו שתי מזוודות מליאות כסף והוא ירא שמא יגנבוהו ממנו, השיב הגביר הסר דאגה מלבך הכל יסודר על הצד הטוב.

האורח התאכסן אצל הגביר בשבת, הגביר אכן אירחו על הצד היותר

הצלת עשוק מידי עושקו בחכמת האוה"ח הק'

האור החיים הק' מלבד קדושתו וגאונותו היה גם חכימא דיהודאי, בעיר מגוריו של האור החיים הק', העיר סאלי שבמרוקו, התגורר יהודי עשיר גדול. פעם אחת בערב שבת עבר העשיר לידי הנמל, באותה שעה עלה מן הנמל סוחר מאירופה עם שתי מזוודות מליאות כסף, וכשראה את הגביר עלה במחשבתו להתארח אצלו

זה טוען שהפקיד בידכם שתי מזוודות, השיבו לו אותם תיכף. הגביר העמיד פני תם ואמר שאינו יודע על מה הוא סח, ותחת להודות לו על שלא ביקש שכר על המאכלים והמשקאות הריהו תובע ממנו מזוודות.

פנה האור החיים הק' אל האורח ושאלו, הם ישנם עדים איך שהפקדת אצלו את המעות, השיב היהדי שאין שום עדים בדבר. חזר האור החיים הק' ושאל את המארח הגביר, האם תסכים לישבע שבועת היסת שהאורח לא הפקיד בידך מזוודות. השיב הגביר לחיוב. אמר לו האור החיים הק', אל תשבע עדיין, ושוב פנה אל האורח ושאל, שמא היתה איזוהו עדות היכן שפגשת את הגביר, האם היה שם דבר מה. השיב היהודי, אכן נפגשנו סמוך לאיזה אילן ואותו אילן ראה את כל המעשה. אמר האור החיים הק', אם כן איפוא לך אל אותו אילן ואמור לו, שרבינו חיים בן רבי משה בן עטר ציוה שיבוא הנה לומר עדות שגביר זה קיבל שתי מזוודות. הגביר נתמלא חרדה בשמעו את דברי האור החיים הק' ובחששו שמא יבוא האילן הנה בציווי של האור החיים ה'.

אותו אילן היה במקום מרוחק, וכעבור כמה דקות שיצא היהודי אל האילן פנה אל הגביר ושאלו, אמור נא, האם יש

טוב, האכילו והשקהו והציע לו מטה נוחה לישון. במוצאי שבת פנה היהודי להיפרד ממארחו וביקש ממנו את מזוודותיו. הגביר העמיד פני תם כאילו אינו יודע ממה מדבר. החל היהודי להזכיר את אשר דברו בערב שבת שיוכל להתאכסן אצלו ולהפקיד בידו מעותיו, השיב הגביר אכן שאלתני אם תוכל להתאכסן אצלי ובאמת אירחתי אותך בכבוד גדול, אולם לא דיברנו על מזוודות. החל היהודי מתחנן לפניו, הלא הפקדתי אצלך שתי מזוודות בהם טמונים כל רווחי שהרווחתי, ומדובר ברכוש גדול, אולם ללא הועיל, הגביר עמד בשלו ואמר, לכו לחיים ולשלום, עליכם להודות לי שהענקתי לכם אכילה שתיה לינה חנם אין כסף ואל תטרידוני בדיבורי סרק.

אין לשער את גודל עגמת נפשו, הוא פנה תיכף לבית האור החיים הק', ובטרם פצה את פיו פרץ בבכי מר ואמר, הושיענו רבינו, הגעתי הנה בערב שבת ואיני מכיר את המקום, וכאשר ראיתי יהודי גביר ביקשתי ממנו להתאכסן אצלו והפקדתי אצלו שתי מזוודות, ועתה הוא מכחיש את כל הדבר. משסיים את דבריו נענה האור החיים הק' ואמר, ניכרין דברי אמת, קרא נא את אותו גביר. משהגיע הגביר, אמר לו האור החיים הק', יהודי

בבכי ללא הפוגות. לשאלתו לסיבת בכיו השיב היהודי, שהוא מתגורר כאן בעיר סאלי, הוא נעדר מביתו במשך עשר שנים, כי נסע לאירופה לעסוק במסחר, הוא אכן הצליח במסחרו והרויח הון עתק שממנו ניתן להתפרנס במשך עשר שנים, בנוסף לזה שלחו בידו מעות להכנסת כלה יתומה. היום שב לכאן באניה, וברדתו מן האניה החזיק את הארנק התפוח בידי, ותוך כדי ירידתו מן האניה נשטט הארנק מידי ונפל למצולות ים. במצב כזה איני יכול לשוב לביתי, טוב מותי מחיי, על כן שמתי פני לבית הקברות ושוב איני חוזר לביתי.

חזר המשמש וסיפר להאור החיים הק' את הדברים, הלך האור החיים הק' אל בית הקברות ואמר להיהודי, רצוני שתהיה אורחי בליל הסדר יחד עם כל בני משפחתך, ועתה הבה נלך אל נמל הים ותראה שיחזיר לך השי"ת אבידתך. בהגיעם שמה אמר לו האור החיים הק', תיכף תראה כאן חפצים ומעות נוספים, אולם אל תיגע במה שאינו שייך לך אלא רק את ארנקך. לפתע התעננו השמים ורוחות החלו נושבו וגלי הים החלו לסעור, הים החל לפלוט אוצרות, עוד ועוד, עד שזעקה נפלטה מפי היהודי, רבי, זהו ארנקי, הנה הוא, הוא רץ ונטל את ארנקו

עדיין שהות עד שיגיע היהודי אל אותו אילן. הגביר הבין שהאור החיים הק' רוצה לדעת האם יש לו שהות לעסוק בעניניו עד שישוב אותו יהודי, והשיב, שאכן יש עוד זמן רב עד שיגיע היהודי אל האילן. כיון ששמע זאת האור החיים הק' אמר, אם כן איפוא יודע אתה על מה סח אותו יהודי ולא כפי שאמרת שסתם טפל עליך דברים, הודה נא לי תיכף שהלה הפקיד אצלך מעות. לא עמדה בפניו כל ברירה והוא הודה על מסירת המזוודות וכששב היהודי לבית האור החיים הק' כבר המתינו לו המזוודות שם.

הים פלט אוצרותיו בכח האוה"ח הק'

מעשה נורא אירע אצל האור החיים הק', דרכו בקודש היתה להסב לשלחן הסדר בליל פסח רק כשאורחים מסובים על שלחנו, ולא היה פותח בעריכת הסדר עד שנזדמנו לו אורחים. שנה אחת הגיע ערב החג ועדיין לא מצא אורחים לליל הסדר, פנה למשמשו ואמר לו, לך וחפש אורחים, יהיה מה שיהיה, לך אפילו לבית הקברות וחפש שם אורחים. הוא הלך וחיפש בכל העיר ולא מצא, וכיון שאמר לו האור החיים הק' שילך אפילו לבית הקברות, פנה לחפש אורחים בבית הקברות, בהגיעו שמה מצא שם יהודי הממרר

סכומי עתק ותכונן ישיבה על שמי אור החיים. קיבל הרה"ק מטאהש על עצמו בחלום את דברי האור החיים הק'.

למחרת התקשרו אליו כמה יהודים גבירים והביעו את רצונם לסייע לו לייסד עיירה, בניני מגורים וישיבה קטנה. הוא קרא את שם העיירה "קרית אור החיים - טאהש", ואף הישיבה נקראת ישיבת "אור החיים".

זש"ק בזכות האוה"ח הק'

מעשה נוסף אירע לפני מאה שנה בשנת תר"פ, שהתכנסו אז כמה גדולי הדור בבית משפחת גריינמן לדון בעניני הכלל, החפץ חיים החזון איש ורבי חיים עוזר. לאחר האסיפה נכנס הגה"ק החפץ חיים למטבח הבית ברצותו לשתות מעט, הוא מצא שם נערה שניפתה אורז, והבחין שהוא מנפה אותו כמה פעמים. שאל החפץ חיים, כמה פעמים מנפים את האורז, והשיבה שהיא מנפה אותו י"ב פעמים. תמה החפץ חיים על מספר הפעמים, והסבירה לו שדודה החזון איש מתעתד לאכול כאן, ועבורו הם מנפים את האורז י"ב פעמים. החפץ חיים נתפעל מן הדברים ובירכה ג' ברכות, אריכות ימים ושנים טובים, צלילות הדעת, ראייה ברורה ללא משקפים. כל הברכות נתקיימו, ועד יומה האחרון היתה בצלילות הדעת

התפוח ולקחו לביתו, ובאותו חג הפסח היה אורחו של האור החיים הק'.

בניית העיירה וישיבת טאהש מכח האוה"ח הק'

עתה נספר אודות העליה לציונו של האור החיים הק', לידע את גודל סגולת המקום להיושע בדבר ישועה ורחמים.

מעשה קטן אחד הוא מה שהיה מורי ורבי הק' מטאהש רגיל לספר פעמים אין ספור, ובפרט ביומא דהילולא של האור החיים הק'. כי בתחילת דרכו במונטריאול היה לו בית מדרש קטן מאד, והיה ברצונו לבנות ישיבה, כי רצה להזריח בלבות בני ישראל את האור הגדול של תפלה, כפי שהיתה עבודתו להשקיע כוחות גדולים בתפלה. עלה הרה"ק מטאהש לארה"ק והלך לפקוד את ציון האור החיים הק', וביקש מהאור החיים הק' שיברכו, שיזכה לסייעתא דשמיא ויהיו לו כמה גבירים מופלגים שיתרמו מהונם מעות לבנות עיירה ולפתוח ישיבה. בלילה בא אליו האור החיים הק' בחלום ואמר לו, רבי משולם פייש, השי"ת שמע לתפילותיך, והנני עושה עמך תנאי כפול, בני עדות המזרח הם נרדפים מאד בעת הזאת, אם הנך מקבל על עצמך לקרב אותם, הריני מבטיחך שיבואו אליך גבירים מופלגים ויתנו לך

שמעו של הרה"ק מקרעטשניף הגיע לאזני רבי משה שמואל, ובא יחד עם בנו לחלות את פניו לזכות לישועה. בבואו שמה הגיש את הקוויטל להרה"ק, ובטרם פצה את פיו לדבר פרץ בבכי, ותינה את גודל מצוקתו ששום דבר לו הועיל וכו'. דרכו של חו"ז היתה לכתוב מרשמים בלטינית, רשם חו"ז מרשם שישתה הבחור תה קמיל חם, אולם ציוה עליו שכל ימיו ימנע מלשתו מים קרים, ובמשך ג' חדשים ישתה את התה קמיל. משרק יצאו ממעון קדשו של חו"ז, עוד בטרם הלכו לבית מרקחת שכיבד את מרשמיו של חו"ז, פתח הבחור את פיו והחל לדבר.

רבי דוד סיפר לי בעצמו מעשה זה, ואמר לי שמאז לא שתה מעולם מים קרים ואפילו בימי החול הלוהטים ביותר, והוא שומר בביתו את המרשם שרשם חו"ז, וכאשר הוא זקוק לרפואה הוא אוחו בו.

עשירות מופלגת בכח הרה"ק מראדזימין

עתה נספר א געלט מעשה מהרה"ק רבי יעקב אריה מראדזימין. הוא היה תלמידו של המגיד הק' מקאזניץ ושל הרב הק' מלובלין ואחר כך היה תלמידו של הרבי ר' בונם מפשיסחא.

וראיה ברורה. היא נישאה לרבי שרגא פייבל איידלמן שהיה גאון גדול. ט"ז שנים לאחר שנות נישואיהם עדיין לא זכו לזרע של קיימא, בשנת תש"ד באה למעונו של החזון שכבר התגורר בבני ברק ושפכה את לבה באזני הרבנית שעדיין לא זכתה לפרי בטן. נכנסה עמה הרבנית אל החזון והציגה אותה לפניו ואמרה לו את מבוקשה, הרכין החזון איש את ראשו ובירכה שתזכה לזש"ק. נענתה האשה ואמרה, הריני רוצה הבטחה, השיב החזון איש הבטחות איני יכול ליתן, הבטחות יכולים לקבל רק בציון האור החיים הק', וציוה לה לנסוע לפקוד את ציונו. נסעה האשה בליל ט"ו תמוז לציון האור החיים הק', ובשנה שלאחריה ביום כ"ה ניסן ילדה למזל טוב.

רפואת הדיבור בכוחו של הרה"ק מקרעטשניף

חו"ז הרה"ק מקרעטשניף זי"ע היה בעל מופת גדול. ראש ישיבת באר יעקב רבי דוד שפירא סיפר לי, שבהיותו כבן שיתסר בלמדו בישיבתו של אביו רבי משה שמואל שפירא איבד את קולו ולא היה יכול לדבר כלל כאילם ל"ע ול"ע, אביו הלך עמו אצל כל הרופאים ונסע אפילו לדרום אפריקה אולם ללא הועיל, ובמשך שנה שלימה היה רבי דוד כאילם לא יוכל לדבר.

היו שם מרגליות ומטילי זהב. הוא הכניס את הארנק בין חפציו, מיהר אל הרכבת הנוסעת לביתו. יחד עמו עלה אל הרכבת פריץ אחד, ואחר כמה דקות בהיותם על הרכבת התעוררה בהלה, הפריץ אמר שכל רכושו נאבד לו ואפילו לא זכר היכן נאבד ממנו, וכיון שכן סבר שאחד הנוסעים כאן גנבו ממנו. תיכף ציוה למבקר הרכבת לחפש אצל כל הנוסעים אם לא גנבוהו ממנו. היהודי שמע את המהומה ונבהל, אמנם כיון שרבי יעקב אריה התפלל עליו, היתה לו סייעתא דשמיא ונפל במחשבתו רעיון, הוא ניגש אל הפריץ ואמר לו, אדוני הפריץ בהיותי בשוק ראיתי בבית הכסא על אדן החלון ארנק הנראה כך וכך, ותיאר לו בדיוק איך היה מראהו, לדעתי כדי שירד הפריץ כאן וישוב לשם לקחתו. עשה הפריץ כדבריו וירד מן הרכבת, ואילו היהודי המשיך בדרכו עם הרכבת כשהארנק בין מטלטליו, והפריץ מחפש אחר צרורו עד היום הזה.

אחר הדברים האלה בא שוב אל הרה"ק רבי יעקב אריה, אמר לו הרבי, נו, לא רצית לציית לדברי לנסוע אל אותה עיר, היודע אתה כמה הוצרכתי לעמול כדי שיתן השי"ת בקרבך רעיון זה לגשת אל הפריץ ולהציע לו לירד מן הרכבת.

היה יהודי אחד שנזקק לפרנסה, הוא לא היה חסיד אולם הוא שמע שרבי יעקב אריה הוא א גרויסער משפיע של פרנסה ועל כן בא לבקש את ברכתו. שאלו הרבי, רצונך לזכות לפרנסה, השיב היהודי כן. הוסיף הרבי לשאול, האם רצונך גם להתעשר, כמובן שהוא השיב לחיוב. אמר הרבי, אם כן תהיה עשיר גם כן, סע לעיר פלונית ושם תוושע בפרנסה.

היהודי לא היה חסיד ולא חשב למלאות אחר דברי הרבי. הוא פנה לתחנת הרכבת לנסוע לעיר מגוריו, אולם כשרכש כרטיס נסיעה רכש מבלי משים כרטיס נסיעה לעיר פלונית ששלחו הרבי לשם. רק לאחר מכן שם לבו לזאת, וכיון שכבר היה הכרטיס בידו עלה על אותה רכבת. הוא הגיע לאותו עיר, הוא ירד בתחנה ליד השוק, והחל מהלך ומשוטט שם אנה ואנה, אך לשוא, הוא לא ראה שום דבר שיכול לסייעו בפרנסתו. הוא חשב בלבו, הן צדקתי בסברי שאיני צריך למלאות אחר דברי הרבי, הנה הגעתי הנה ולא הועלתי מאומה. לפתע הרגיש היהודי שהוא נצרך לנקביו ופנה לבית הכסא. בהיותו שם ראה על אדן החלון ארנק גדול תפוח מלא כסף, בפתחו את הארנק מצא שם המחאות שעליהם רשומים סכומים אגדיים, בנוסף לזה